

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBREERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

LA SEMANA
RULL... Voltat d'una sinistra aureola de sanch y de llágrimas, son nom avuy ho ompla tot. Quin paper li correspón en la tragedia terrorista que durant tan llargs mesos s'ha vingut representant a Barcelona?

Es en Rull l'actor principal, encarregat, si no dels papers més lluhits, dels de més empenyo y d'execució més difícil? Es un intel·ligent apuntador, ó millor un segon apunte, colocat entre bastidors pera marcar las entradas y sortidas, els moments dels trons y la oportunitat exacta dels llamps? Es tal volta un modest conegut del director de la companyia, gracias á quina coneixensa sabia algunas interioritats del teatro y de la obra que anava á estrenarse y, astut y utilitari, s'aprofitava d'aquestes noticias pera ferselas pagar á bon preu? Es potser a la vegada autor de la tragedia, director d'escena y jefe de claqué? Preguntes tan aquestas á las que'l Jurat á son degut temps haurá de respondre y que ara no fan més que surar en l'ayre, vagas, indecises, sense acabar de pendre determinada direcció. Lo cert és que pocas vegadas s'haurá trobat el Tribunal popular al davant d'un assumpto tan plé de sombras com el que dijous varen entregarli ni d'un personatge aparentment tan complicat com en Joan Rull.

El Judici ha comensat. Acabarà fentse la llum, clara, diáfana, sense rastre de boyras ni de duptes? Haurém al fi de contentarnos ab saber que no sabem res y que l'ex-confident de l'autoritat es simplement un farsant sense un átom de conciencia qu'exploitava el terror d'una població com podia, haver explotat la cria de conills ó una botiga de comestibles? Barcelona, Espanya, el món enter está esperant la resposta.

P.F.F.—P.A.F.

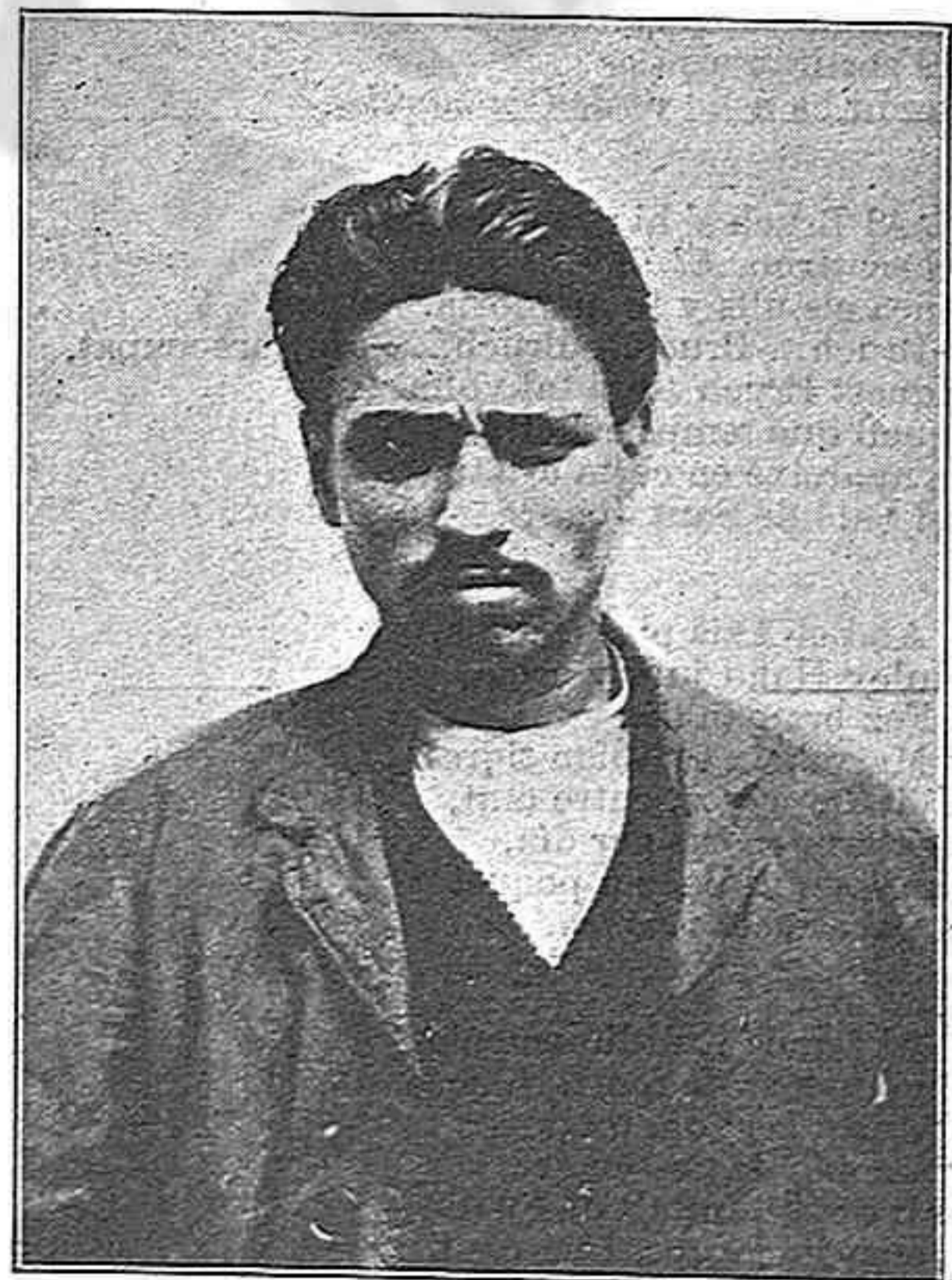
La veu del profeta

De la soletat dolorida d'un poblet de l'alt Aragó ha sortit la furienta invectiva, esmentada á l'article de 'n Magí Pons. El «profetich baldat de Graus» ja no parla á las multitudes, lligat á la cadira; ni la ma bauba li aguenta la ploma. Dicta,—ab ven que deu ser més ferma que la dels equilibrats triomfants, paraulas rohentas, ultratjes de fill honrat á la mare prostituta, als germans corromputs; son esperit enfebrat es com el d'aquells italians, els millors, que feren alsar á xurriacadas las legions redemptoras de la patria envilida. No pot callar en Costa, perque á sota de la flamarada de l'ira y del odi, hi cova sempre, sempre un caliu d'amor y d'esperansa. Escoltémlo! Se li ha retret, á propòsit del drama del nostre Marquina y á la babalá, alló del sepulcre del Cid. Y rectifica en Costa, citant textualment las paraulas del Programa de la Cámara Agrícola del Alto Aragón, obra seva pera regenerar l'Espanya (1878), dihent: «Doble llave al sepulcre del Cid para que no vuelva á cabalgar.» Aixó significa: «para que no caiga en la tentación de seguir á los musulmes al otro lado del Estrecho, ni solo ni aliado ó suizo de Francia; para que no intente meterse en trato con nuevos judíos y levantar empréstitos con destino á construcción de acorazados, no á edificación de escuelas...»

Explica lo que del Cid ha dit «el único español que se ha esforzado por incorporar á la vida moderna esa noble figura, hecha categoría moral.» y la presenta altre vegada en l'acte més gran de sa vida mitj legendaria, quant á l'iglesia de Santa Agueda de Burgos va forsar á purificarse al rey, acusat de fratricidi, avans de deixar-lo regnar. Y extreu fragments del discurs de Salamanca (1901) que aplicava l'acció purificadora á la crisis política d'Espanya pera no suportar que 'ns manin encare els que tenen taçadas las mans de sanch de cent mil germans, fills del soberá qu' es el poble. Pera aqueixa purificació s'ha d'obrir la sepultura del gran Justicia castellá. «El poble no ho ha fet? Donchs, la sentencia de «sus sayones y depreadores» ha de serli aplicada á n'ella, «abrazada á su pecado mortal.»

Y com ressona la veu trágica del que s'está morint y no vol donar may, may, per mort al poble que veu degradat per una parálisis consentida! Las paraulas revulsivas esclatan, y el raig de foc se fa treball d'art d'una intensitat insuperable perque es l'oblit de l'art. Llegiu, llegiu... y pensésuhi:

«No es mfa la culpa de que así los neutros como los republicanos—éstos sobre todo—hayan desertado su puesto; que su poquedad de ánimo, que su espíritu blando, tímido, prosaico, egoísta, poltrón, manso, inverecundo, congelado y verboso, sin fe, sin convicción, sin grandeza de alma, atento solo al personal interés, hayan engañado y vendido al pueblo y traicionado á la patria, rehabilitando servilmente, criminalmente, al matador de Don Sancho sin siquiera hacerlo pasar por los espinos de Santa Gadea; que hayan menospreciado esa lección que la Edad Media nos tenía guardada en el fondo de un sepulcro. No es mfa la culpa de que ese escarpate de pantalones sin alma que presumen de hombres, republicanos por el pico, alfonsinos por los brazos, hayan reducido el limpio y austero republicanismo á un deporte, á una farolería ó á un modo de vivir; que sufran al tirano de opera y cracen con él el saludo y le sirvan de coro y le ayuden á «gobernar», que es decir á gozar el poder, perdonándole sus muchas deudas y tachando los trece llamados años de 1895 á 1908. Por mi parte, desde que me afilié á un partido que se decía campearioriano, no he salido un instante de Santa Gadea: allí estoy isolot y allí moriré, sin que pueda nunca decirse que el Cid haya sido para mí, como para los críticos, un accidente...»

EN RULL

PENSAVA escriure del paper que 'ns fan fer al Marroch, ja que n'ha parlat al Senat el ministre d'Estat, y que n'han escrit el Sr. Alas, militar retirat y revelador de combinacions financie-

ras molt curiosas, y en Costa, el profetich baldat de Graus. Ho he deixat corre per avuy, convensut de que no m'escoltarian els barcelonins. El judici d'en Rull y consorts s'emporta l'atenció de tothom. Barcelona no parla més que de la consulta dels metjes que examinan la malaltia de la ciutat.

Ara, l'escriure'n es una mica perillós. Per molt seny que un posi en la lectura dels documents publicats, exposició de las acusacions y de las defensas, s'ha de pensar que son provisionals, y que la convicció dels jurats y del públich surt de las probas que 's portan al judici, concretadas definitivament á la sentencia.

Prescindimne, donchs, per avuy, de lo definitiu de demá. Observacions sé que se'n poden treure dels documents coneguts. La més important es respecte de las penas,—demanadas provisionalment, se té de repetir.—Van de la pena de mort, quintuple (!) pera en Rull, á la d'un mes y un día d'arrest pera en Ferrán, suposat estafador (dels diners). Pera una mateixa persona, Maria Queraltó, la mare d'en Rull, el fiscal demana la llibertat, y la mort l'acusador privat, representant de las dugas infelissas germanas Rafart, mortas de las feridas que 'ls inferí la bomba del carrer de la Boqueria.

El fiscal creu qu'en Rull volgué justificar la estafa de més de 2,500 pessetas als gobernadors civils senyor duch de Bivona y senyor Manzano, ab quatre «atentados por medio de explosivos» (Desembre del 1908, Janer y Abril de 1907). Y un no pot acabar d'entendre las aplicacions exentas del Códich Penal que permeten condemnar á un home cinch vegadas á mort, y després á dotze anys y un día de cadena temporal. El matar cinch vegadas á un home es un impossible metafisich; perque si se'l mata á la segona vegada es que no se'l ha mort á la primera. Y es també curiosa la renunciació á dugas penas de presiri per cada cinch, als cómplices y als encubridors; es á dir, que 's demana que se 'ls condemnin cinch cops á deu anys y un día, per exemple, y que no se 'ls en fassin cumplir més que trenta anys y tres dias.

Misteris dels procediments judiciales, no tan encaparradors com el misteri total d'aquest procés. Qué es en Rull? Ni un propagandista emborratxat de violencia, que pensa exterminar al enemich, sabent que seria inútil l'extermini. Ni tampoch un boig homicida; dels que n'hi ha cassos ben definits als manicomis. Hauria d'esser, donchs, un negociant ab sanch humana; un home equilibrat, espavilat, que farsava el preu de la mercaderia ab astutas maniobras de bolsista endimoniat. Els francesos, inventors de la paraula chantage, (exacció de diners per medis ilícits) no podrian fantasiejar que l'amenassa del escándol ó del deshonor arribaria al grau d'amenasas de mort de gent inocente, ametallada al etzar. De cantadors n'hi ha hagut sempre. A Italia, els bravi y els sbirri, pinxos y policias, cobraven diners pera fer una mort, per agafar á un home, y'n cobraven més pera salvarlo. L'home s'ha tornat col·lectivitat, com el monarca s'ha tornat poble. Si en Rull hagués fet lo que se li atribueix, seria l'inventor de una aplicació nova á la evolució de la humanitat, aplicació que hauria acregut la ferocitat de la primitiva bestia humana.

Aquí á Catalunya hi ha hagut els segrestadors que tallaven orelles si la familia del segrestat no 'ls enviava diners. Eran martiris esgarriofosos, pero no ho han estat menos els de las víctimas de las explosions misteriosas.

Buscant exemples al passat, apareix clara la filiació del criminal; l'instint es antic com l'assassinat, tan usual com en temps no massa allunyats (recordeuse de la tremenda «descripció del modo tingut pel duch Valentino en la matansa de Vitellozzo Vitelli, Oliverotto du Fermo, il signor Puzolo, y'l duch di Gravina Orsini», carta oficial del Macchinavelli, secretari florentí, primer ministre del Estat.) Lo modern es l'horror á la sanch, la condempnació del homicidi, sigui qui 's vulgui el criminal, y las garantías d'una justicia que no té de condemnar sense

probas, y que del suplici del torment de la galera y del presiri acabarà trayentne als delinqüents pera portarlos á las casas de bojos y als reformatoris.

L'alcoholisme no es més que una vellesa anticipada; lo que més caracteriza al bevedor es la seva falta de resistencia.—Lannelongue.

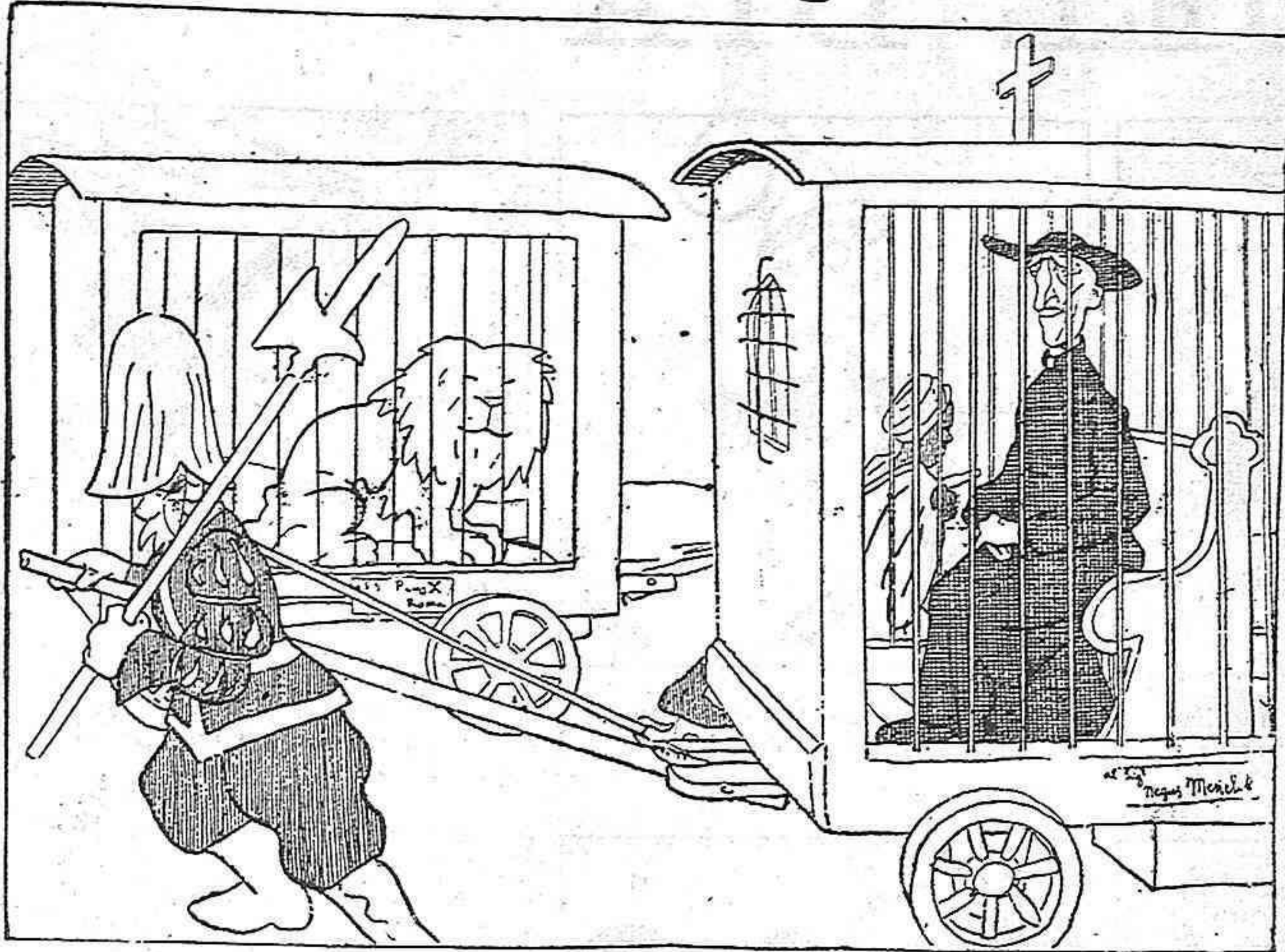
EL VERI DE LA PELICULA

Es ja de nit. Pesa sobre'l cós l'aclaparament de la diada. La ciutat cambia, una volta més, d'aspecte. Es la Barcelona nocturna. I nosaltres —el meu amic i jo— enamorats eternos de tot més enllá, alcem una mirada a la llavor moribonda del cel, del cel ignorat per quasi tots els bons concitadans de la ciutat febrosa; i provem de destriar, treballasant, un estel entre les branques, ja primaverals, del passeig. Després, deixant-nos portar per la dolça flanerie de l'hora, entrem a un cinematògraf. Fosca, dins la sala. Una pelicula sensacional comença. Es una imitació més de Les deux gosses. Dos nois, orfens, recullits per uns lladres que semblen mosqueters, salven un cavaller seqüestrat dins una cova tenebrosa, maten els dos bandolers, i són, a la fi, afillats per la familia, nobilíssima, del senyor que'ls deu vida i fortuna. La pelicula m'interessa poc. Jo també, jo també, malhanradament, pateixo d'aquesta «incapacitat d'emoció» produida per un embotament d'abusos. Sóc un blasé més; per tant, un inferior. Però, en cambi, jom m'és grat observar, a mon entorn, el moviment d'esperit del meu bon poble! Una ona d'emoció m'envolta. Aquet silenci está prenyat d'ànima. Ara és, en rall xiuxiuejat a l'orella d'una companya; l'explicació de la mímica incompresa. «Veus? Aixó és la dona dels lladres, qui obliga als noiets a demanar caritat. Ara'ls noiets en demanaran a n'aqueix senyor, un marquès, qui'ls en farà, i li será recompensada. Ja veuras.» Una gran sospensió d'ànim flota sobre aquet moment. La persecució dels fugitius comença. Qué passarà? Es l'apogeu de l'emoció. Es l'emoció altíssima, l'emoció àlgida, perque és deliciosament dolorosa. Però un esclat d'aplaudiments ressona. Els dos bandejats han caigut morts per la mà d'un dels nois. Després, la dona dels lladres, ignorant la catástrofe, presenta a la marquesa una carta del marquès demanant el rescat. Gran esverament de la marquesa. L'instint és decisiu; el temps és precios... I, de sobte, vet aquí que'l marquès se presenta, apoiat sobre'ls dos nois salvadors i que, tirant-se sobre l'harpia, aclaparada, menaça fer-la engrunes, i després, generós, li senyala la porta, entre grans crids de la multitud justiciera: «Mata-la, mata-la!»

Una veu de repressió corre per Barcelona: l'im-moralitat del cinematògraf. Aneu a un dels tants cines, i van desfilant sobre vosaltres assessinats, lladrocinis, bandolerismes, tota casta d'escenes de sang i extermini. L'obra comença per publicacions a l'estil de Los Sucesos o Las Ocurrencias se completa en aqueixes sales. Es una perniciososa ensenyança del poble, una mena d'anti-ensenyança, diem. I després, a cada bomba, com a cada assassinat o crim vulgar, els diaris espargeixen de cap a cap de ciutat, de cap a cap de món, un detallisme cruent, que infiltra'l veri de maldat en les consciencies. Fins i tot, en la febra de certes gents per tot lo que sia repressió, obra governativa, s'ha arribat a demanar una intervenció enèrgica i prohibitiva del Govern, pera impedir aqueix mal...

Lectors meus, una cosa s'oblida: per lo que toca a la difusió del crim estampat en els setmanaris o del crim dramatizat en el cinematògraf, penseu que aixó és, en resum, l'art; per lo que toca al repor-

LA CARICATURA AL EXTRANJER
Cambi de regalos

¿En Menelick d' Abissinia ha regalat al papa una fiera de las que corren pels seus boscos?

El papa, en justa correspondencia, n' hi regala un'altra de las que s' passejan pels seus jardins.

(De L'Asino)

últim deixém d' escoltarlas com qui sent ploure, y hi parém la atenció que exigeix tot alló que 'ns atany directament.

Si; convé repetirnos sovint, ben sovint aqueixas veritats, per veure si á cop de vegades de oirlas ens enterém d' ellas, ens las quedém grabadas en el cervell y arribém un día á trobárlashi, no 'l remey, que aquest ja 'l sabém prou bé tots nosaltres, desde 'l més intel·ligent fins al més negat; sino la manera de aplicarlo, de portarlo al terreno de la práctica, cosa bon xich més difícil que conèixer. Aplicar el remey á tants mals com pateix la classe que formém els explotats es obra d' homes, y per dura que resulti la afirmació es precis confessar que si 'n som d' homes, estém molt lluny de semblarho, puig no 'ns portém com á tals.

Y aném ara als fets. Fa no sé quant temps se votá una llei relativa al treball de la dona y dels nens. Ja sabém que aquesta, com todas las lleys promulgadas per Cánovas eminentment burgesas, encare que vagi disfressada ab un ropatje acomodaticí, resulta rematadament dolenta y absolutament deficient; pero es just reconèixer que té, no obstant, la suficient suma d' humanitat pera que, respectantla com es degut respectar tot alló qu' es sagrat, els negres dels pobres no puguin desarrollar sense fré la manifestació de sos instints de rampinya.

Pero com qu' es impossible obtindre amor dels cors que s'óls alentan per la codicia, heus aquí que aqueixos negres, convenuts de la seva impunitat, observan en aixó, com en tot, la mateixa conducta—perque pitjor ja no es possible—que seguan avants de ser votada dita ley; es dir, se burlan d' ella y fins de l' ánima que la aguanta.

Com á demostració de lo que dich, aquí tenim duas fábricas, una á Sant Martí de Provencals y un'altra á la Barceloneta, en las quals 'l abús arriba á proporcions de crueltat inaudita. No exposo per ara á la vergonya pública el nom dels amos, porque es una gracia que no mereixen, pero que vull férlashi á cambi de que s' esmenin.

En las aludidas fábricas hi treballan noyets qual edat s'óls els fa aptes per anar á l' escola, en la que adquiriran encare que no fos més que il·lustració y cultura rudimentarias que tanta falta els fa avuy y quan s'igan majors d' edat encare més. Aqueixos noyets, per serho, tenen un organisme tendre, la seva musculatura es flaca, sos nervis fluixos, sos ossos incapassos de tota resistencia y un pit inadequat pera suportar la menor fatiga: y en tals condicions,—prenéne bona nota, companys!—desempenyan funcions aniquiladoras fins per homes de tota corpolencia. ¿Quin ha de ser el resultat final d' aqueixos desgraciats? La tísica, heus'ho aquí.

No es trista condició la de aqueixos noyets marxant inconscientment cap á una tísica, cap á una mort horriblement prematura, executant treballs que, per ells s'óls, reclaman el concurs de obrers avesats al terrible combat de la lluyta per la vida?

Pero aqueixos obrers,—y aquí está el misteri,—exigiran un jornal que, encare que migrat per lo que realment guanyan, sería massa crescut pels cálculs mesquins y ruins del burgés; y hábil aquest en els iníquos manéjtos que pegan contribuir al augment monetari de la seva caixa, no posan reparos en prescindir dels sentiments que millor dignifican al home y en trepitjar todas las lleys hagudas y per haver. Ells tenen gana, molta gana, y per afartarse de las suhadas agenas, troban la cosa més natural del món ficar en los llochs que pertanyen als obrers de ferma complexió, altres tants bossetos d' homes, convertint las sevas fábricas en cementiri de tendras criaturas que, per un grapat de céntims al día, deixan escrit ab sanch en el Haber del seu butxi, el seu propi epitafi de mártirs inconscients.

Y no acaba pas aquí la cosa, sino que per altra part, las familias d' aquells obrers que, en justicia, son els indicats pera realisar els treballs que executan els noys, privats dels jornals, se moren de fam per compte propi en algun recó miserable, y ells se pudreixen de rabia en una vaga forlosa. ¡Figureuvos quin quadro més tétich el que forman un pare sense feyna y un noy suicidantse poch-á-pochet.ocu-

pant en la fábrica, ab molts anys de anticipo, el lloch del que 'l llensá á un món en que tals infamias se cometen y 's consenten!

No soch fácil d' indignarme, donchs he vist y tocat ja molt per la meva part y per la dels altres; pero davant d' aquesta vil explotació portada á cap pels nous mercaders del modern feudalisme industrial, crech que, aquell famós fuhét de Cristo de que 'ns parla la llegenda, fa molta falta pera assotar, no las espantillas, sino la cara d' aqueixos miserables enterra-noyets.

N. BAS Y SOCIAS

Bona recomanació

Una anècdota històrica que retrata ab admirable fidelitat la hipocresia que cóvan en el cor la majoria de corps de la nostra Iglesia, tant catòlica y tant poch cristiana en el sentit més pur de la paraula: L' acció té lloch en una important població de Bèlgica.

Un tal Colinet, empleat de una companyia de ferrocarrils, necessita una efíca recomanació pera 'l conegut diputat *monsieur Delvaux*. Després de rumiar molt quí 'l podrà servir pera 'l favor qu' espera, 's recorda que 'l rector es molt amich del citat polítich, y 's decideix á anarlo á trobar.

—Perdoni, *padre*, fa l' humil empleat. ¿Que 'm faria quatre ratllas pel diputat *Delvaux*?

—Prou! respón el rector.

Agafa una tarjeta, hi escriu alguns mots al davant y al darrera, y la entrega al empleat que 's desfa en paraulas d' agrahiment.

Mes content que un gos ab un ós, l' empleat se 'n va á Liège, á casa del diputat, quan pel camí 's topa ab un amich seu, professor, á qui expressa la seva satisfacció per la recomanació que acabavan de ferli:

—Mira, ¿veus? li diu ensenyantli la tarjeta. Es del rector del poble.

El professor llegeix á un costat y al altre de la cartolina. A la cara deya:

MOSSEN FULANO DE TAL
recomana eficasment el senyor Colinet al diputat Delvaux.

Y á la part de darrera s' hi llegia:
Attamen, Domine, credo melius esse nihil pro illo facere.

Paraulas llatinas que venían á dir: «No obstant, jo crech que es millor que no feu res en favor seu.» Aixís que l' amich va haverli traduhit aquestes ratllas, l' empleat, comprenent que havia sigut víctima d' un estúpit engany per part del hipòcrita rector, va entornarse'n al seu poble ab el sant intent de inflarli els nassos.

A. DAPTAT

RELICHIS
PARLANT de la causa del terrorisme y ensarronant, com de costum, als seus candorosos lectors, assegura *El Progreso* que en l' acció popular s' hi veu «cierto interés en quitar hierro» ó, dit en altres termes, que la Lliga de Defensa de Barcelona, en nom de la qual l' acció popular s' exerceix, tracta als complicats en aquest procés ab visible benevolencia.

La falsetat de la *Gaceta dels xinos* queda posada de relleu recordant tan s'óls que, no més per en Joan Rull, demana l' acció popular la friolera de *cinch penas de mort*.

Si aixó es *quitar hierro*, ¿vol explicarnos *El Progreso* de quina manera s' ha de fer pera posarne?

Es verdaderament extrany l' empenyo que sembla tenir el diari de don Alacandro en embrollar, més de

lo que ja ho está, aquest tenebrós assumpto. Y més extrany resulta que, en vigílas de comensarse la vista del procés, escrigui la *Gaceta dels xinos* paraulas tan enigmáticas com aquestas: «Más tranquilos y seguros que nunca esperamos el resultado,» y com aquestas otras, potser encare més sibiliticas: «Teme, pueblo, las asechanzas de tus enemigos. Piensa que no perdonan medio alguno para triunfar, aunque sea sobre el montón informe de tu cadáver.»

¿Qué significa aixó?
¿Qué hi ha en el fons d' aquest incomprendible galimatias, pera que *El Progreso*, parlant de 'n Rull y tot y estant *más tranquilo que nunca*, aconselli al pueblo que 's guardi de las asechanzas de sus enemigos?

Ab la mort del gran escritor Edmond d' Amicis, acaba de perdre també la Italia liberal un gran lliurepensador, qui darrerament s' havia llensat ab fé de il·luminat á la defensa dels obrers y del socialisme en sa més enlayrada concepció.

En una de sas últimas produccions escribia l' il·lustre autor de *Cuore*:

«Si la religió 's bastés pera encarrilar y mantenir els homes en el camí de perfecció ¿perqué fóren necessarias fins en los pobles més relligiosos tantas lleys y tanta forsa? Aixó vol dir que ab la religió no n' hi ha prou. Y si no arriba á mantenir la mica de bé existent, menos arribará á conseguir el més enllá á qué aspira la humanitat.»

Las darreras noticias vingudas de Andalucía acusan un gran discontent en las masses treballadoras. La miseria es extraordinaria y se tem un seriós conflicte.

Menos mal que 'l Govern ja té las midas presas pera acabarho desseguida.

Que ¿com ho acabarà?
Enviandhi guardia-civil.
¿Perá la miseria?
Nó... pel conflicte.

A pesar de las prédicas del Papa Sastre... el modernisme va extenentse qu' es un gust.

Llegim que 'l bisbe de Londres s' acaba de vendre una vella carrossa artística que tenia.

Nostres llegidors suposarán que 'l pastor haurá repartit els quartos que n' hagi tret entre 'ls necessitats, complint la paraula de Cristo, quan va dir: «Vengueuvos tot lo que tingueu y lo que 'n tregueu doneuho als pobres.»

Y s' enganyarán.
Dels diners de la carrossa, el bisbe de Londres... se n' ha comprat un automòvil pel seu recreyo.

A pesar de la propaganda dels de la *dreta*, el poble continua no deixantse pendre el pèl.

Dimecres passat, ab inaugurar-se el nou Centre N. R. del districte quint, el senyor Gubern va fer un hermós discurs en defensa del sufragi universal.

Y, com era de esperar, va veure ovacionat.

—Vet' aquí una cosa que no falla, deya un dels assistents al acte. Els *gubernas* únicament valen y 's fan estimar quan treballan pel bé del poble.

—Pero... aquell viatge, en Maura, ¿per qué 'l feu? ¿per passejar?...
—Y está clá, home; el va fer per passejar-se als catalans.

—Y ¿ab qué anava, ab automòvil ó ab cotxe?... t' hi vas fixar?
—No m' hi vaig fixar, pro 'm sembla que devia anar... *molt clar!*

J. M. DE G.

En un colegi de capellans.
Mossen Palaudarias pregunta á un nen de vuyt anys:

—¿Qui va ser que va dir: «Deixéu que 'ls infants vinguin cap á mi» y volia sempre tenir els noys á la vora seu?

El xicot, després de rumiar:
—L' home del sach.

EPIGRAMAS
Entrá un jorn un corredó á dintre un establiment. Dirigitse al dependent que s' estava al mostradó, li va preguntar aixís:

—¿Sab hont es el principal?
Y l' altre digué formal:
—A sota del primer pis.

L. FORMIGÓ

El sabater Salvadó qu' es porter de casa meva, m' enfada, porque 'l bribó sol segar sens compassió á l' Aurora, muller seva.

Y molts parlant de l' Aurora han dit mes de una vegada que es l' ataconadora, mes trobo que millor fora diguessin l' *ataconada*.

J. VIA

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN EL ÚLTIM NÚMERO

1.ª XARADA I.—*Vi-la-hú*.
2.ª Id. II.—*Ma-ri-a-no*.
3.ª TARJETA.—*A cá la modista*.
4.ª CONVERSA.—*Eladí*.
5.ª GEROGLÍFIC.—*Orfej catalá*.

Han endevinat todas ó part de las solucions els caballers: Laureano F., Un ché de Valencia, Vicens Borrás, Un esguerrat, Un fotógrafo de quinze céntims, Un maynyé, Un desocupat, Pepeta maca y Rama Sama.

ENDEVINALLAS
XARADAS

I
Musical es la primera, com també ho es la segona, negació la tersa dona y temps de verb *hu-tercera*.
Si lo total vols trobar combinantho ab pochos afanyos, es un joch qu' ab els companys acostumo jo á jugar.
F. JOANET

II
Una *hu-terza* cada día la meva *Total m'* escriu, que la dona al seu criat perquè dos la dongui á mi.
A. CURULL T. (u).

ANAGRAMA
Un total de violetas en el tot vareig tirar porque sirenas hermosas s' hi poguessin adornar.
J. FARRÉS GAIBALT

MUDANSA
¡Quins carnicers corren ara! Si els compreu ben baratot vos clavan un *tot de tot*.
—Y es poch, vos diuen encare.
ANTONI FELIU

ROMBO
Sustituir els punts per lletras de modo que llegidas vertical y horizontalment diguin: 1.ª ratlla, consonant; 2.ª, número; 3.ª, temps de verb; 4.ª, poble catalá; 5.ª, grau de parentesch (diminutiu); 6.ª, adverbí, y 7.ª, vocal.
HIPÓLIT NADAL MALLOL

LOGOGRIFO NUMÉRICH
1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom de dona.
3 3 2 5 4 7 8.—Fruyta.
5 4 3 2 7 6.—Ofici d' home.
3 3 2 5 8.—Eyna de ferrer.
5 4 7 8.—Animal.
4 3 5.—Carrer de Barcelona.
1 8.—Nota musical.
1.—Consonant.
MIQUEL GRAU Y GINJAUME

TARJETA
D. PELADO
GIBITI TRES
Formar ab aquestas lletras degudament combinadas el títol d' un aplaudit monólech catalá.
R. AREGALL V.

CONVERSA
—¿Sabs, Rafel, que ja es aquí en Baldomero?
—¿D' ahont ha vingut?
—Del poble del seu pare.
—¿Quin poble es?
—El que entre els dos havém dit.
EDUARDILITO SAL-LO

GEROGLÍFICH COMPRIMIT
Fi y Ra
RICARDO LAFFITTE

Caballers: Minguet, Joseph Fradera, Francisco Sala y Arcoba, Un jove de edat, Quim Camp y Sarrias; Segueix el dejuni.
Caballers: Manel Soms, Petador, Samatruquis, Un esguerrat, L. Fontanet, Vicens Borrás y Baiges, y Miranius: Bons aliments.

Caballers: V. Raventós: Tot aixó que 'ns explica té poch interés y el poch que té es molt local.—M. Serra M.: Lo mateix li dihéu.—Yo: El dibuix no está á l' altura de las circunstances.—E. C.: Una cosa per l' estil de l' anterior.—Joseph Planás: Ho llegirém de nou, y per poch que poguéu... ja ho sabí.—J. Moret de Gracia: Rebut, y tantas merces per tot.—Compte de la Vérola: Aquests versos son poch musicals. Fíxis que no n' hi ha un sol que tinga la deguda cadencia. Aixó altre que 'ns demana, es impossible. Quan vaji quelcom admés, ja ho veuré publicat.—B. Vilaró: Ho celebrém moltíssim. Pero aixó es més cosa dels diaris... de cada día.—Un ex-escolá de Salt: No té prou consistencia literaria.—Emili Gibernat: Ja té picardía, ja... pero es una picardía de mitj single enrera.—L. J. S.: L' articlet está ben pensat, pero mal construït. Adémés, la part ortográfica deixa bastant que desitjar. Las solucions... ¡endevinadas!—Johannus: Es una viva llástima que no cuydi un xich més la forma. Aixó mateix correctit degudament, acabaría per ser una bona composició.—R. A. (a) Pau de las Calsas Curtas: Permetém que li advertim que pera 'ls Almanachs no prometém may res á ningú. Agrahim l' envió... y prou. Volém dirli ab aixó que posém en dupte alló de que se li digué categòricament «se li publicarà». Ja sab que, á part d' aixó, no tenim *malas volensas* per cap dels estimats col·laboradors.—J. V., y P. C.: No podem inserlar las cartas que 'ns remeten, per diferents motius.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

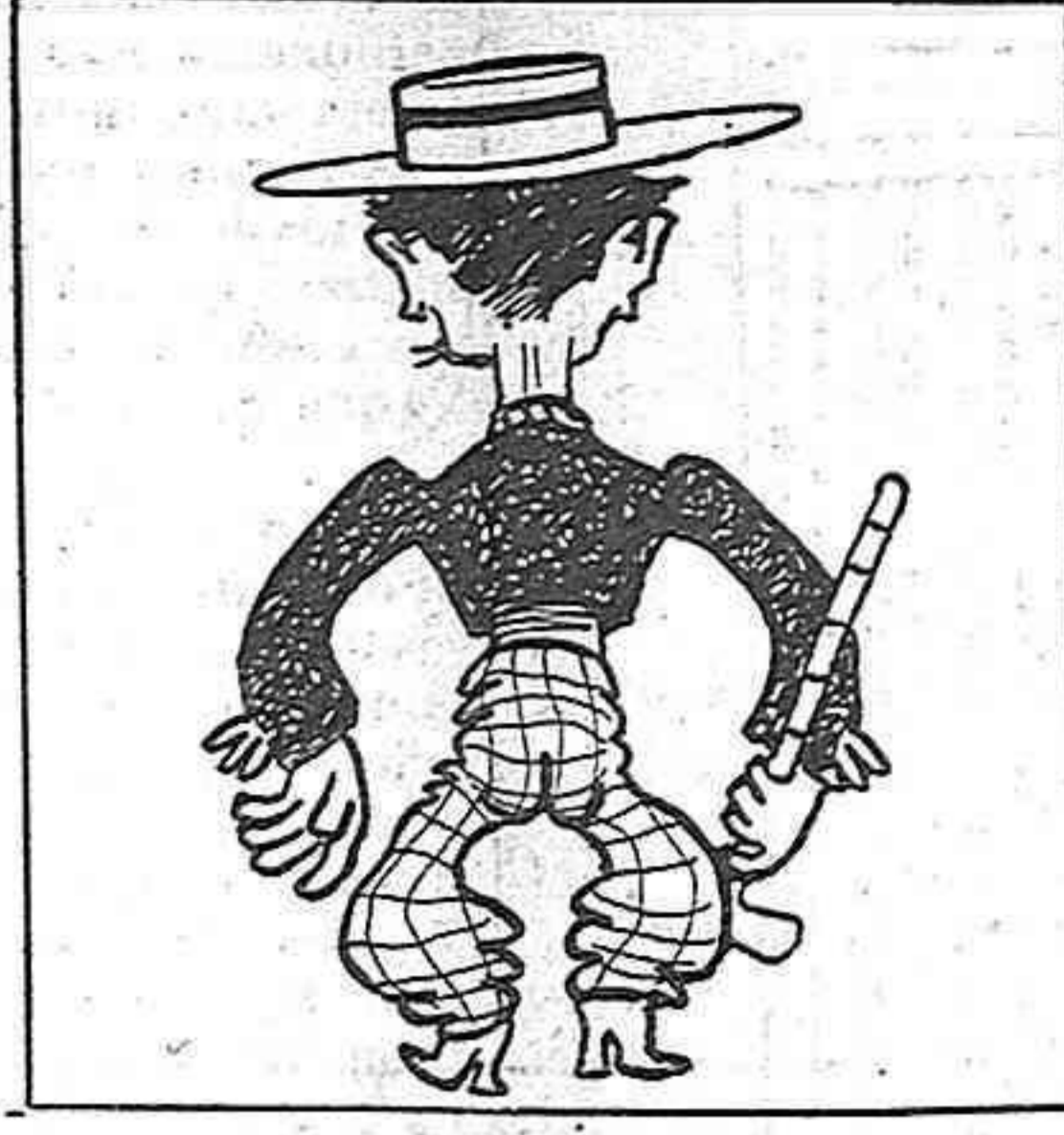
L'AUCA DEL DIA

Companys y amichs, prou badar: feu el favor d' escoltar.

Quan se troba aquí l' Andreu es més catalá que Deu.

Pero ¡ay! arriba á Madrid y se 'ns gira tot seguit.

Aquí 's mor per la sardana, la dansa més catalana.

Allí fins fa tercerillas quan veu ballar seguidillas.

Gran protectó aquí vol ser de la industria del terror.

L' invita allí un centralista y 's torna libre-cambista.

S' alsa aquí cerimónis quan sent cantá Els Segadós.

Y al sé allí la esquena inclina quan li tocan Xina-Xina.

Aquí alaba nostra parla y no 's cansa d' alabarla.

Y allí fins gasta cezeo ab la gent del Ateneo.

El seu verb aquí es sagrat, avants de ser diputat.

Mes desmenteix al sé allí tot lo que 'ns ha dit aquí.

Aquí encén ab gran cautela á Sant Jordi una candela.

Y allí crema un ciri gros á Sant Isidro gloriós.

Aquí sempre va xerrant la Catalana alabant.

Y allí va dihent, el pavana, qu' es millor la Castellana.

Aquí 's mostra admirador del gran Rey Conquistador.

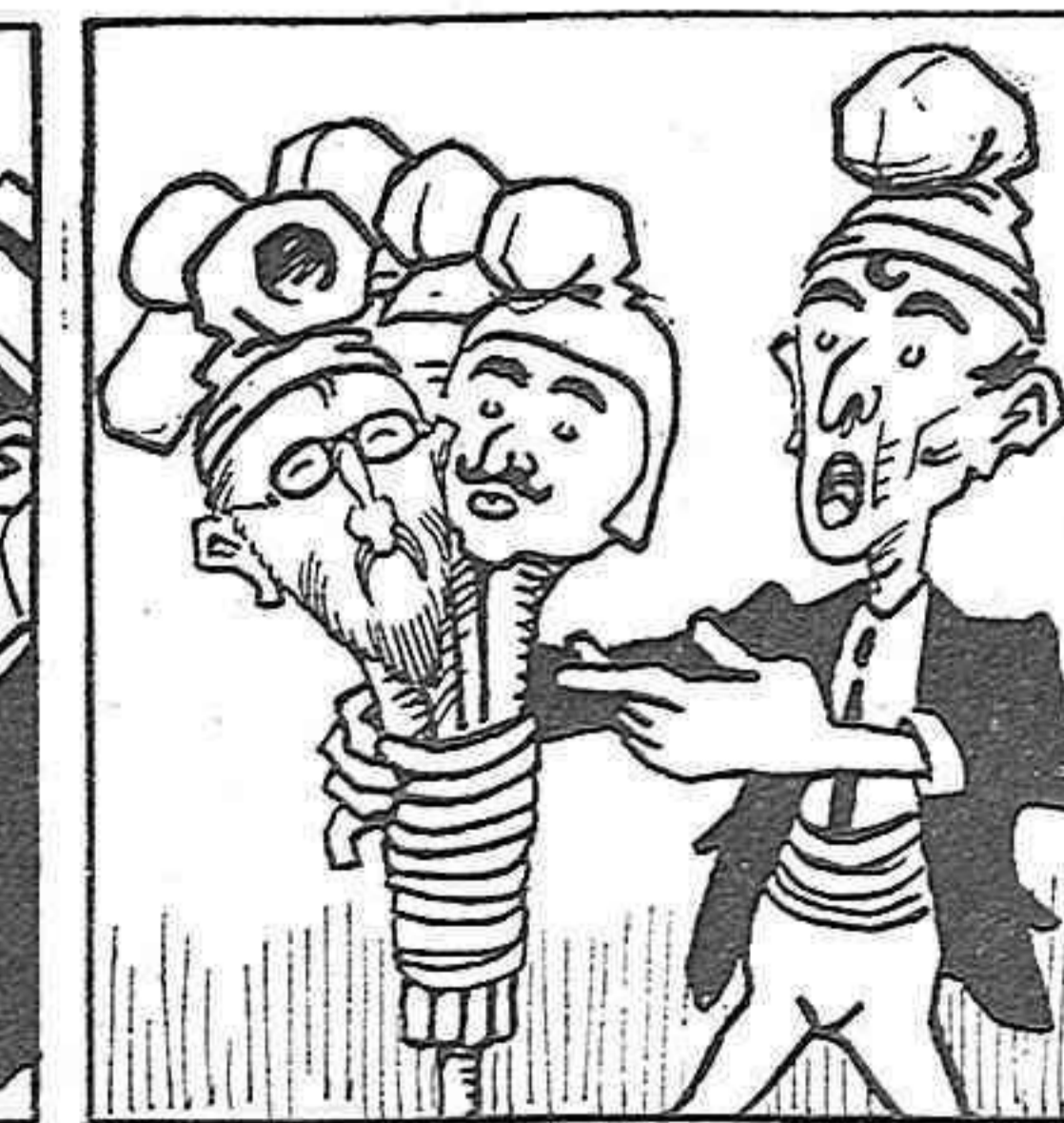
Pró allí no té més remey que cambiar l' home de rey.

Aquí beu ví del milló y sab beure'l ab porró.

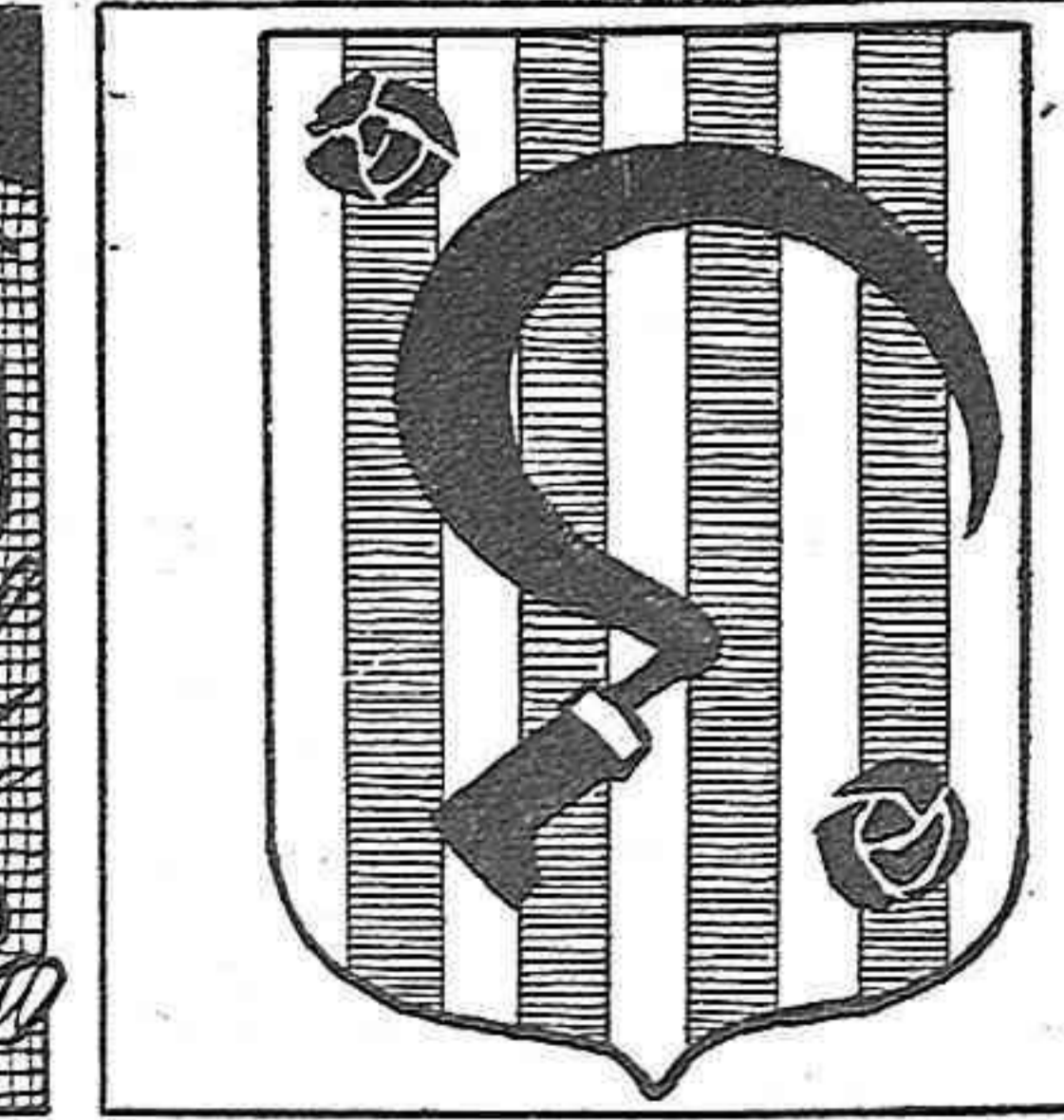
Allí beu un ví excitant y ha de beure'l morrejant.

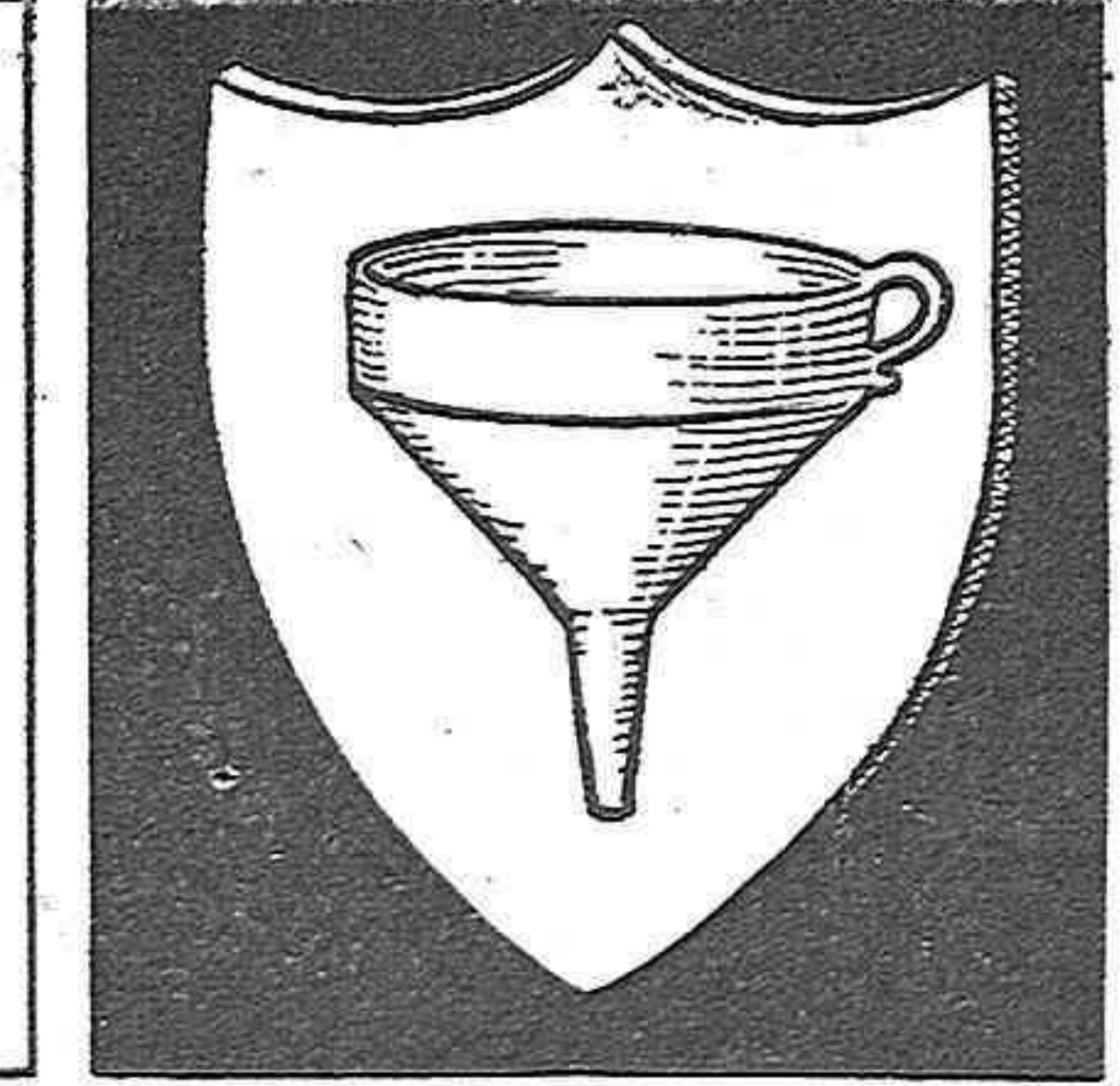
Aconsella aquí el minyó solidaritat y unió.

Pró allí li ensenyan la meta y 's decanta per la dreta.

Finalment aquí, el senyó, té una fals en el blassó.

Y allí un simbólich embut per emblema del escut.